

Lovforslag nr. L 53. Fremsat den 17. oktober 1986 af socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen)

Forslag

til

Lov om ændring af bistanndsloven

(Ændring af kontanthjælpsregler m.v.)

§ 1

I lov om social bistand, jfr. lovbekendtgørelse nr. 413 af 5. juli 1984, som ændret bl.a. ved lov nr. 205 af 22. maj 1985 og senest ved lov nr. 250 af 22. maj 1986, foretages følgende ændringer:

1. § 2, 2. pkt., ophæves.
2. § 25, stk. 2, ophæves.
3. Kap. 9 affattes således:

»Kap. 9. Kontanthjælp til underhold m.v.

§ 37. Til en person, der på grund af ændringer i sine forhold er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller familiens underhold, ydes der efter dette kapitel kontanthjælp, der består af en grundydelse, et boligtillæg og et børnetillæg.

Stk. 2. Grundydelsen udgør 2.579 kr. månedlig for enlige og det dobbelte for ægtepar. For unge under 23 år, der ikke har forsørgelsespligt over for ægtefælle eller børn, udgør grundydelsen dog 1.222 kr. månedlig for hjemmeboende og 1.847 kr. månedlig for udeboende, såfremt de ikke hidtil har haft indtægter, der overstiger disse grundydelse. Når der er ydet hjælp i en sammenhængende periode på 9 måneder, udgør grundydelsen efter 1. pkt. 2.193 kr. månedlig, medmindre det kan godtgøres, at pågældende i den nærmeste fremtid vil være i stand til at klare sig selv.

Stk. 3. Boligtillægget ydes til dækning af enten husleje efter fradrag af tilskud efter boliglovgivningen eller terminsydelser vedrørende fast ejendom. Boligtillægget skal endvidere dække vand, varme, gas, elektricitet, ydelser vedrørende boligindskudslån og lignende løbende udgifter, der har tilknytning til boligen. For personer, der har fælles husførelse med andre end en ægtefælle, beregnes boligtillægget forholdsmæssigt efter de pågældendes indtægter, før behovet for hjælp er opstået. Hvis de pågældende i fællesskab ejer en fast ejendom, beregnes tillægget dog forholdsmæssigt efter de tinglyste andele. Hvis boligudgiften efter en samlet bedømmelse af familiens størrelse og forhold i øvrigt skønnes at være for høj, og der kan fremskaffes en rimelig og billigere bolig, udgør udgifterne til denne grundlaget for boligtillægget. Der kan ikke ydes hjælp til den del af boligudgiften, der er påtaget med henblik på at få den dækket af kontanthjælp. De årlige udgifter omregnes til ét månedligt beløb, der ydes sammen med grundydelsen.

Stk. 4. Børnetillægget udgør et månedligt beløb svarende til $\frac{1}{3}$ af normalbidraget for hvert barn under 18 år. For det ældste barn i hjemmet forhøjes beløbet til det dobbelte af normalbidraget. Betaler ansøgeren underholdsbidrag til barnet, eller er bidraget på tidspunktet for hjælpens udbetaling udlagt forskudsvis af det offentlige, udgør børnetillægget samme beløb som det fastsatte bidrag, dog højst normalbidraget. Hvis personer, der har fælles husførelse med andre end en ægtefælle, har fælles børn, fradrages et beløb i

børnetillægget, svarende til normalbidraget, hvis kun den ene person modtager kontant-hjælp.

Stk. 5. Den samlede hjælp kan højst udgøre 90 pct. af den hidtidige indtægt. Dette gælder dog ikke, hvis den samlede hjælp er mindre end eller svarer til det beløb, der udbetales som højeste dagpenge efter § 47 i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. med fradrag for skat af dette beløb. Hvis den samlede hjælp overstiger dagpengenes højeste beløb med fradrag af skat, og pågældendes hidtidige indtægter ligger under dette beløb, udbetales en hjælp svarende til dagpengenes højeste beløb efter fradrag af skat. Ved beregning af skatten lægges det til grund, at personen ikke har andre indtægter og ikke har andre fradrag end personfradrag. Ved hidtidig indtægt forstås indtægten i den seneste kalendermåned. Hvis dette beløb i det enkelte tilfælde ikke er et rimeligt udtryk for ansøgerens indtjenings-evne, anvendes i stedet den gennemsnitlige indtægt i de seneste 3 kalendermåneder.

Stk. 6. Socialministeren kan fastsætte regler om hjælp til personer, der aftjener civil værnepligt eller værnepligt ved bilstandsarbejde i udviklingslandene, og personer, der afsoner en straf.

Stk. 7. De beløb, der er nævnt i stk. 2, reguleres én gang årlig med en procent, der fastsættes på finansloven for det pågældende år. Socialministeren bekendtgør størrelsen af de regulerede beløb.

§ 38. I den beregnede, samlede kontant-hjælp, jfr. § 37, fradrages pågældendes og ægtefællens indtægter. Forinden nedsættes indtægterne dog med de nødvendige udgifter til arbejdsredskaber og -beklædning samt til transport i forbindelse med erhvervelse af indtægterne. Feriegodtgørelse efter ferielovgivningen skal fradrages i kontanthjælpen, når ferien holdes, og der kan kun foretages fradrag, svarende til kontanthjælpen for det antal dage, som feriegodtgørelsen er bestemt til at dække.

Stk. 2. Fradrag i hjælpen efter stk. 1, og begrænsning af hjælpen efter § 37, stk. 5, medfører en forholdsmæssig nedsættelse af de beløb, der skal tilbagebetales efter § 25, stk. 1.

Stk. 3. Invaliditetsydelse og invaliditetsbeløb efter lov om social pension skal ikke fra-

drages. Det samme gælder erstatninger for varigt mén, indtægter, der hidrører herfra, og godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

Stk. 4. Ved beregningen af hjælpen ses der bort fra indtægter hos børnene. Indtægter fra bidrag til børnenes underhold efter lov om børns retsstilling og særlige børnetilskud efter børnetilskudsloven fradrages i børnetil-lægget efter § 37, stk. 4.

§ 39. Ydelse af hjælp forudsætter, at hverken den, der søger hjælpen, eller ægtefællen er i besiddelse af formue, hvoraf det økonomiske behov kan dækkes. Der skal dog ses bort fra formue, der er nødvendig for bevarelse eller opnåelse af en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til pågældendes og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Stk. 2. Der skal endvidere ses bort fra erstatning, som udbetales som kompensation for varigt mén og godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

§ 40. Ydelse af hjælp forudsætter, at såvel den, der søger hjælpen, som ægtefællen har udnyttet sine arbejdsmuligheder. Dette kan f.eks. anses for godtgjort,

- 1) når den pågældende ikke har et rimeligt tilbud om arbejde, eller det er attesteret af arbejdsformidlingen, at der ikke kan anvendes pågældende arbejde,
- 2) når det er attesteret af en læge, at pågældende er uarbejdsdygtig på grund af sygdom, eller at en fortsættelse af det hidtidige arbejde vil medføre risiko for forringelse af pågældendes helbred,
- 3) når pågældende ikke kan påtage sig indtægtsgivende arbejde af hensyn til en uddannelse eller omskoling, der er begyndt eller fortsat efter tilskyndelse fra det sociale udvalg, jfr. § 42,
- 4) når en forsørger ikke kan påtage sig indtægtsgivende arbejde på grund af pasning af børn, og det sociale udvalg ikke kan anvise anden pasningsmulighed, eller
- 5) når den ene ægtefælle er afskåret fra indtægtsgivende arbejde af en af de årsager, der er nævnt under nr. 1-3, og den anden ægtefælle i længere tid ikke har haft sådant arbejde, navnlig af hensyn til børnenes pasning.

Stk. 2. Der kan ikke ydes hjælp til personer, som er under uddannelse. Socialministeren fastsætter nærmere regler for, i hvilke særlige tilfælde der kan ydes hjælp uanset bestemmelsen i 1. pkt.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., er ikke til hinder for, at der ydes hjælp til en person, hvis ægtefælle er under uddannelse.

§ 41. Det sociale udvalg skal, når der ydes hjælp efter § 37, vurdere, om der er grund til at iværksætte særlige hjælpeforanstaltninger med henblik på, at modtageren igen bliver i stand til at klare sig selv.

Stk. 2. Det sociale udvalg skal i øvrigt senest 3 måneder efter hjælpens påbegyndelse tage den pågældendes og familiens forhold op til bedømmelse af, om der er grundlag for at yde andre former for bistand end løbende økonomisk hjælp, herunder rådgivning om afvikling eller nedbringelse af faste udgifter, som pågældende ikke kan forventes at blive i stand til at afholde fremtidig.

Stk. 3. Hvis hjælpen er begrundet i sygebehandling eller erhvervsmæssige foranstaltninger, er det en betingelse, at lægens eller de sociale myndigheders anvisninger følges.

§ 42. Når det må anses for påkrævet af hensyn til en persons mulighed for fremtidig at klare sig selv og sørge for sin familie, kan der ydes pågældende hjælp til uddannelse og erhvervsmæssig optræning eller omskoling i det omfang, der ikke kan ydes tilskud hertil af Statens Uddannelsesstøtte eller efter andre regler uden for den sociale lovgivning.

Stk. 2. Når der er truffet beslutning efter stk. 1, beregnes hjælpen efter reglerne i § 37, dog udgør grundydelsen til unge under 23 år altid 2.579 kr. månedlig. Bestemmelserne i § 37, stk. 2, 3. pkt., og stk. 5, finder ikke anvendelse. Ud over grundydelse, boligtillæg og børnetillæg kan der ydes hjælp til de særlige udgifter, der er en følge af uddannelsen eller handicappet.

Stk. 3. Ved optræning eller oplæring på det almindelige arbejdsmarked kan hjælpen ydes som løn eller løntilskud, der fastsættes uanset stk. 2.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler for, hvornår hjælpen til den uddannelsessøgende og dennes familie ydes som lån.

Stk. 5. Lån ydet efter stk. 4 tilbagebetales ved en tilbagebetalingsordning, der fastsættes

af det sociale udvalg efter forhandling med låntageren. Lånet, der er rentefrit, skal normalt være afdraget over en tiårig periode. De enkelte afdrag fastsættes således, at pågældende kan udrede disse uden at komme til at mangle, hvad der må anses for nødvendigt til eget eller familiens underhold.

Stk. 6. Inddrivelse af forfaldne, ikke betalte afdrag sker efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter.

Stk. 7. Hvis låntageren i en periode på 5 år ikke har haft økonomisk mulighed for at tilbagebetale på lånet, bortfalder den resterende del af tilbagebetalingskravet.

Stk. 8. Hvis det skønnes rimeligt ud fra den pågældendes økonomiske forhold, kan der ydes hjælp til anskaffelse af værktøj og arbejdsmaskiner, når det er af afgørende betydning for en person med nedsat erhvervs-evne.

Stk. 9. Der kan ydes hjælp til iværksættelse af selvstændig virksomhed, herunder anskaffelse af et motorkøretøj, der indgår som et sædvanligt led i den pågældende virksomhed. Hjælpen kan ydes som lån, når det findes rimeligt under hensyn til pågældendes fremtidige erhvervsmuligheder.

Stk. 10. Afgørelse om hjælp efter stk. 9 træffes af revaliderings- og pensionsnævnet efter indstilling fra det sociale udvalg. Afgørelse om henstand med tilbagebetaling eller eftergivelse af lån ydet efter stk. 9 træffes af det sociale udvalg.«

4. Kapitel 10 ophæves.

5. § 46 ophæves og i stedet indsættes:

»§ 46. Til en person, der kommer ud for ændringer i sine forhold, kan der særskilt eller i forbindelse med udbetalingen af konstanthjælpen ydes hjælp til dækning af rimeligt begrundede enkeltudgifter, såfremt pågældendes egen afholdelse af disse udgifter i afgørende grad ville vanskeliggøre pågældendes og familiens økonomiske muligheder for fremtidig at klare sig selv.

§ 46 a. Der kan ydes hjælp til dækning af udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, såfremt pågældende ikke selv har midler til at afholde udgifterne. Der kan under samme betingelser ydes hjælp

til dækning af udgifter til særlig kost til gravide kvinder under 23 år.

§ 46 b. Der kan ydes hjælp til afholdelse af udgifter, der står i direkte sammenhæng med henstillinger eller pålæg, der meddeles af offentlige myndigheder med hensyn til et barns pleje eller behandling, opdragelse, uddannelse eller arbejde, når forsørgeren ikke selv har midler dertil. Der kan under samme betingelse ydes hjælp til dækning af udgifter til at opretholde en samværsret med ét eller flere børn under 18 år.

Stk. 2. Der kan ydes hjælp til afholdelse af rejseudgifter med henblik på kontakt til børn, der af den ene af forældrene eller af pårørende er ført til udlandet uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver. Det er herved en forudsætning, at det sociale udvalg har forelagt sagen for udenrigsministeriet, og at indehaveren af forældremyndigheden ikke selv har midler til at afholde udgiften.

§ 46 c. Under forbigående vanskeligheder kan der til en familie med ét eller flere børn under 18 år ydes hjælp til foranstaltninger, der bevirker, at børnenes anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at deres hjemgivelse kan fremskyndes, såfremt familien ikke selv har midler til at afholde udgifterne herved.«

6. I § 49 ændres »at yde hjælpen som naturalhjælp.« til: », på hvilken måde hjælpen skal udbetales.«.

7. § 134, stk. 3, affattes således:

»*Stk. 3.* Staten afholder udgifter efter afsnit III-VII, med undtagelse af § 87, til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter

- 1) udlændingelovens §§ 7-8,
- 2) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2, eller
- 3) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2-4, som følge af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv er kommet til landet efter de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1 og 2, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person.

Dette gælder i 5 år efter datoen for opholdstilladelsen.«

8. I § 138 a udgår: »forbigående«.

§ 2

Personer, der efter 1. april 1987 ansøger om kontanthjælp, orienteres af det sociale udvalg om de ændrede beregningsregler pr. 1. juli 1987 og om de eventuelle konsekvenser for hjælpens størrelse.

§ 3

Loven træder i kraft den 1. juli 1987, § 1, nr. 7, dog den 1. januar 1987 og § 2 den 1. april 1987.

§ 4

Det sociale udvalg kan foranledige aflysning af krav, der tidligere er tinglyst efter bistanstlovens § 25, stk. 2.

Stk. 2. Ved anvendelse af § 37, stk. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3, skal der medregnes perioder, hvor pågældende har modtaget kontanthjælp efter de hidtil gældende regler. Personer, som den 1. juli 1987 modtager hjælp efter de hidtidige regler i § 43, skal efter lovens ikrafttræden have beregnet hjælpen efter § 37, stk. 2, sidste pkt., som affattet ved denne lovs § 1, nr. 3.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Forslag til lov nr. L 116 blev fremsat den 13. december 1985 af socialministeren, men ikke færdigbehandlet i folketingssamlingen 1985/86. Lovforslaget fremsættes på ny med visse justeringer i forhold til det tidligere fremsatte forslag.

Folketinget vedtog i december 1982 ved en ændring af bistanndsloven at indføre hjemmel for forsøgsordninger. Socialministeren kan efter den gældende forsøgsbestemmelse i bistanndslovens § 138 a (lov nr. 620 af 8. december 1982) efter indstilling fra kommunalbestyrelsen tillade, at det sociale udvalg i en forsøgsperiode yder forbigående hjælp efter regler, der fraviger bestemmelserne i bistanndslovens § 37, såfremt reglerne er godkendt af socialministeren.

Det fremgår af bemærkningerne til loven, at socialministeren efter ønske fra de kommunale organisationer i december 1980 nedsatte et udvalg, der fik til opgave at foretage en gennemgang af bistanndslovens kontanthjælpsafsnit med henblik på forslag til ændringer, navnlig i retning af faste ydelser og forenklet sagsbehandling. Udvalget skitserede i sin rapport to modeller for beregning af forbigående kontanthjælp, der i større omfang end hidtil er baseret på faste ydelser. Der er nærmere redegjort for modellerne i bemærkningerne til loven. Efter at rapporten var afgivet, blev der i en række kommuner foretaget beregninger af, hvordan rapportens model 1 og 2 ville virke i nogle konkrete sager. På denne baggrund fandt regeringen det hensigtsmæssigt, at der kunne gives tilladelse til forsøg efter model 2.

Det fremgår videre af bemærkningerne, at forsøgskommunerne med henblik på at give regeringen og folketinget et fyldestgørende grundlag for en eventuel varig ændring af § 37 ville få anmodning om at deltage i en undersøgelse af forsøgets administrative, juridiske og socialpolitiske virkninger, som de kommer til udtryk i den enkelte kommune, herunder ikke mindst borgernes reaktion på de nye regler.

Det skulle være forsøgets formål – inden for de givne rammer – at undersøge, om kontanthjælp kan udmåles efter fastere regler, således at man kunne opnå administrative lettelser, der kan anvendes til rådgivning m.v. og forbedret retssikkerhed for kontanthjælpsmodtagere. Set under ét i forsøgskommunerne skulle forsøget være udgiftsneutralt. Der skulle dog ske en omfordeling mellem de forskellige modtagergrupper, navnlig til fordel for børnefamilierne.

I 2. rapport fra kontanthjælpsudvalget af marts 1984 er nærmere beskrevet, hvorledes forsøgsmodellen kunne gøres praktisk anvendelig, og hvorledes undersøgelse og forsøg med modellen kunne tilrettelægges.

Forsøget vedrører perioden 1. oktober 1984 til 1. oktober 1985. De 14 kommuner, der har fået tilladelse til at beregne hjælpen efter en model med faste ydelser, er Birkerød, Bjerringbro, Frederiksberg, Græsted-Gilleleje, Gudme, Ledøje-Smørum, Nakskov, Nordborg, Nørre Snede, Ribe, Suså, Sønderborg, Aabenraa og Århus kommuner.

Forsøgsreglerne fremgår af socialministeriets bekendtgørelse nr. 484 af 24. september 1984 om forsøg med faste ydelser efter bistanndsloven.

Forsøget betyder, at reglerne om forbigående kontanthjælp i bistanndslovens § 37, i forsøgskommunerne er afløst af en model med en hjælp, der består af tre elementer:

- 1) En grundydelse til dækning af underhold og faste udgifter, bortset fra boligudgifter. Taksten for ægtepar er det dobbelte af taksten for enlige.
- 2) Et boligtillæg, der dækker alle udgifter vedrørende boligen.
- 3) Et børnetillæg, svarende til summen af en faders og en moders normalbidrag med forhøjelse for det første barn.

Det blev anført i pkt. 10 i bekendtgørelsen, at såfremt kommunalbestyrelsen ønskede at yde forbigående hjælp i henhold til forsøgsreglerne efter den 30. september 1985, skulle indstilling herom indgives til socialministeren. Alle forsøgskommunerne har ønsket at fortsætte efter disse regler.

Dette fremgår af socialministeriets bekendtgørelse nr. 423 af 24. september 1985 om fortsættelse af forsøg med faste ydelser efter bistanndsloven i perioden 1. oktober 1985 til 1. januar 1987.

Forsøgskommunerne har nu fået tilbud om at fortsætte efter forsøgsreglerne til den 1. juli 1987.

Der blev forud for forsøgets start nedsat en følgegruppe, som skulle forestå vurderingen af forsøget.

Rapporten fra følgegruppen består af 4 delrapporter:

- 1) »Kontanthjælpsforsøget – Frigjorte ressourcer og forbedret socialt arbejde.«
- 2) »Kontanthjælpsforsøget set med klienternes øjne.«
- 3) »Kontanthjælpsforsøgets økonomiske og fordelingsmæssige virkninger.«
- 4) »Den juridiske evaluering af kontanthjælpsforsøget.«

I rapportens kapitel 3 gengives kort indholdet af de 4 delrapporter. Kapitel 4 indeholder følgegruppens samlede vurderinger af forsøget.

Rapporten giver klart udtryk for, at der er store fordele ved anvendelse af faste regler. Men samtidig peger den på problemer, der kan opstå også efter forsøgsmodellen og eventuelt kan give anledning til korrektioner af modellen.

Med hensyn til forsøgets resultater sammenholdt med forsøgets formål viser følgegruppens rapport, at de forenkledede beregningsregler har medført, at forsøgskommunerne har fået frigjort administrative ressourcer, der bl.a. anvendes til forbedring af rådgivning og vejledning eller til iværksættelse af projekter o.lign. Det er i mange sager blevet lettere at udregne ydelserne og lettere at forklare modtagerne, hvordan hjælpen beregnes, bl.a. fordi der indgår færre elementer i hjælpen.

Undersøgelserne viser endvidere, at forsøget ikke har løst alle problemer i forbindelse med udmålingen af kontanthjælpen på den administrativt set mest hensigtsmæssige måde. Som det væsentligste problem fremhæves, at fastsættelsen af hidtidigt leveniveau fortsat giver anledning til problemer.

Efter de gældende regler i bistanndslovens § 37, skal den samlede hjælp holdes inden for såvel en individuel grænse som en generel grænse. Efter reglen om den individuelle grænse kan hjælpen ikke overstige ansøgerens hidtidige eller fremtidige leveniveau. Efter reglen om den generelle grænse kan hjælpen som hovedregel højst ydes med et beløb, der svarer til dagpenge efter den højeste sats efter fradrag for skat. Efter forsøgsreglerne er der derimod alene fastsat individuelle grænser for den

samlede hjælp, således at hjælpen ikke kan overstige det hidtidige leveniveau.

Det foreliggende lovforslag bygger på forsøgsmodellen.

På baggrund af følgegruppens rapport stilles der dog forslag til yderligere forenkling af begrebet hidtidigt leveniveau.

Det foreslås derfor, at der i et vist omfang kan ydes hjælp uden hensyn til hidtidige indtægter (leveniveau). Dette kan ske, hvis beregningen viser, at summen af grundydelsen, boligtillægget og eventuelt børnetillæg ikke overstiger det beløb, der efter arbejdsløshedsforsikringsloven kan ydes i højeste dagpenge efter fradrag for skat. I tilfælde, hvor summen af de nævnte ydelser overstiger dagpengenes højeste beløb, og hvor pågældende ikke hidtil har haft indtægter, eller hvor disse indtægter ligger under dette niveau, vil der altid blive udbetalt et beløb svarende til dagpengenes højeste beløb efter fradrag for skat.

I alle andre tilfælde, hvor beregningen af den samlede hjælp overstiger dagpengenes højeste beløb, har de hidtidige indtægter betydning.

Der vil således kunne ydes en hjælp ud over dagpengenes højeste beløb, hvis de hidtidige indtægter giver grundlag herfor. I givet fald kan hjælpen dog ikke overstige 90 pct. af ansøgerens hidtidige indtægter for den seneste måned.

Fordelen ved at anvende dagpengenes højeste beløb som niveau for hjælpen er, at socialforvaltningerne som udgangspunkt alene skal foretage en beregning, der indeholder grundydelse, boligtillæg og eventuelt børnetillæg, uden at der samtidig skal foretages en vurdering/beregning af det hidtidige eller fremtidige leveniveau.

Viser det sig således, at den beregnede hjælp svarer til eller er mindre end dagpengenes højeste beløb, kan dette beløb umiddelbart udbetales uafhængigt af de indtægter, som pågældende hidtil har haft.

Forslaget om at anvende dagpengenes højeste beløb som niveau for udbetaling af hjælp i disse tilfælde er en væsentlig ændring i forhold til det tidligere fremsatte lovforslag om ændrede kontanthjælpsregler.

Når det er besluttet at yde hjælp til revalidering efter § 42, ydes hjælpen derimod altid med fuld grundydelse, boligtillæg og børnetillæg.

Den foreslåede beregningsmetode har den væsentlige fordel, at det vil være muligt for ansøgeren på forhånd at beregne, hvor meget pågældende kan få i kontanthjælp. Grænserne for hjælpen, der hidtil har været vanskeligt forståelige, vil således kunne læses umiddelbart i loven. Retssikkerheds-

mæssigt er den foreslåede forenklede beregningsmetode derfor et fremskridt.

Forslaget indeholder herudover en række mindre justeringer af modellen samt visse andre ændringer af bilstandsloven, som bl.a. er beskrevet i kontanthjælpsudvalgets 2. rapport fra marts 1984.

Arbejdsministeren og socialministeren har besluttet at nedsætte en embedsmandsgruppe, der får til opgave at undersøge baggrunden for, at en stor gruppe kontanthjælpsmodtagere i gennem længere tid modtager hjælp efter bilstandslovens § 37, stk. 4. Gruppen skal endvidere undersøge, hvilke muligheder der er for, at denne gruppe kontanthjælpsmodtagere kan få tilbud om et arbejde.

Administrative konsekvenser

Om de administrative konsekvenser af lovforslaget bemærkes, at en af de væsentligste fordele ved forsøgsmodellen som nævnt består i en forenkling af de kontanthjælpsberegninger, der skal foretages af de kommunale social- og sundhedsforvaltninger, med mulighed for i stedet at anvende frigjorte ressourcer på rådgivning og anden forebyggende virksomhed.

Økonomiske konsekvenser

Lovforslaget vil medføre merudgifter på 27 mill. kr. i 1987 og 54 mill. kr. i 1988 (PL: oktober 1986).

Udgifterne på helårsbasis fremkommer således:

Indførelse af forsøgsreglerne uden ændringer, jfr. den omtalte rapport.....	58 mill. kr.
Indførelse af individuelt maksimum, svarende til 90 pct. af hidtidig indtægt eller dagpengemaksimum	÷ 35 mill. kr.
Merudgifter	23 mill. kr.
Afskaffelse af maksimum for § 42-modtagere	+ 22 mill. kr.
Forskellige andre ændringer	+ 14 mill. kr.
I alt merudgifter	59 mill. kr.

I nærværende aktivitetsniveau og PL-niveau oktober 1986 svarer dette til en udgift på 54 mill. kr. på årsbasis og 27 mill. kr. i 1987, da lovforslaget foreslås til ikrafttræden den 1. juli 1987.

Som følge af visse justeringer i forhold til det tidligere fremsatte lovforslag (L 116) vil der være en merudgift på ca. 17 mill. kr. pr. år.

Merudgifterne modsvares af kompenserende besparelser. Kompensation for kommunale merudgifter vil blive endeligt fastlagt efter forhandling i kommunekontaktudvalget.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter den gældende bestemmelse i bilstandslovens § 2 er krav om dansk indfødsret fraveget for en kvinde, der er gift med eller senest har været gift med en mand med dansk indfødsret.

Denne bestemmelse foreslås ophævet under hensyn til den almindelige udvikling, der går i retning af at afskaffe alle regler om forskelsbehandling på grund af køn også i de tilfælde, hvor reglerne er til fordel for kvinderne. Ophævelse af reglen harmonerer med EF-Rådets direktiv af 19. december 1978 om gradvis gennemførelse af princippet om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til social sikring.

Ændringen svarer til en tilsvarende ændring i lovreglerne om social pension.

Til nr. 2

Efter den gældende bestemmelse sikres tilbagebetalingskrav for kontanthjælp, der er ydet til dækning af terminsudgifter, ved, at det sociale udvalg lader meddelelse herom tinglyse eller lader skadeløsbrev eller ejerpantebrev tinglyse som hæftelse på den faste ejendom med oprykkende prioritet efter foranstående hæftelser.

Det foreslås, at denne tinglysningsregel ophæves.

Det har nemlig i praksis vist sig, at bestemmelsen volder vanskeligheder, idet meddelelsen (eller skadeløsbrevet eller ejerpantebrevet) ikke kan aflyses, når tilbagebetalingskravet ikke er fuldt indfriet. Ejendommen kan derfor ofte ikke sælges i fri handel, men må gå på tvangsauktion. Kommunen kan på dette tidspunkt eventuelt blive fyldestgjort af budsummen forud for senere kreditorer.

Der findes ikke i bilstandsloven en regel om, at tinglyste tilbagebetalingskrav forfalder ved ejerskifte, og selve tilbagebetalingskravet gennemføres ved fastsættelse af en betalingsordning efter § 27.

Tinglysningen betyder *ikke* i praksis, at kommunens reelle muligheder for at få pengene forbedres. Kommunen har den sikkerhed, at kontanthjælpsmodtageren hæfter personligt for tilbagebetalingskravet, og at forfaldne tilbagebetalingskrav i med-

før af § 27 kan inddrives efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter.

Hertil kommer, at en tinglysningsregel harmonerer dårligt med en regel om faste takster for udbetaling af kontanthjælp, idet hjælpen til boligudgifter skal udbetales med månedlige beløb. En sådan regel vil betyde et administrativt merarbejde, idet kommunerne i stort omfang anvender tinglysning af meddelelser, og der derfor skal tinglyses 1 gang om måneden.

Til nr. 3

§ 37, stk. 1

Efter de gældende regler i bistandslovens § 37 er det en forudsætning for at yde forbigående kontanthjælp, at ansøgeren på grund af ændringer i sine forhold (en »social begivenhed«) er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller familiens underhold.

Efter forslaget til stk. 1 opretholdes denne grundlæggende betingelse for at yde kontanthjælp.

Det fastslås samtidig, hvilke bestanddele hjælpen består af. Denne opdeling af hjælpen er i overensstemmelse med den kontanthjælpsmodel, der har været afprøvet i de 14 forsøgskommuner.

§ 37, stk. 2

Det foreslås, at grundydelsen skal udgøre 2.579 kr. månedlig for enlige og det dobbelte for ægtepar. I overensstemmelse med den gældende regel i § 37, stk. 4, reduceres grundydelsen til 2.193 kr. månedlig, når der har været ydet hjælp i 9 måneder.

De i forslaget nævnte grundydelse svarer til ydelsestørrelse pr. 1. januar 1987. Ydelserne er i øvrigt, bortset fra mindre justeringer af de særlige grundydelse til unge, identiske med de ydelser, der har været anvendt af de 14 kommuner under forsøget.

Som det har været tilfældet efter den anvendte forsøgsmodel, skal grundydelsen dække ansøgerens udgifter til underhold og alle andre udgifter end udgifter vedrørende boligen.

Forhøjelsen af grundydelsen for ægtepar til det dobbelte af ydelsen for enlige medfører, at der ikke længere skal foretages fradrag i hjælpen, svarende til de økonomiske fordele ved fælles husførelse for personer, der bor sammen med andre end en ægtefælle.

I overensstemmelse med de gældende regler i § 37, stk. 1, om hjælp til unge foreslås det, at der fastsættes en lavere grundydelse, når der er tale om unge uden forsørgelsespligter, som ikke hidtil

har haft indtægter, der overstiger de lavere grundydelse for henholdsvis hjemme- og udeboende. Det forudsættes, at enhver form for indtægter tages i betragtning, herunder også offentlige ydelser som f.eks. hjælp efter § 42.

Ligesom forsøgsmodellen indeholder lovforslaget en aldersgrænse for den lavere grundydelse. Forslagets regel herom, der også er et led i forenklingen af beregningsreglerne, medfører, at den lavere grundydelse alene kan ydes til unge under 23 år. Ved det fyldte 23. år overgår den unge til grundydelse efter 1. pkt., eller – hvis pågældende har modtaget hjælp i en sammenhængende periode på 9 måneder – til grundydelsen efter 3. pkt.

§ 37, stk. 3

Efter forslaget skal boligtillægget dække ansøgerens faktiske udgifter vedrørende boligen.

For personer, der har fælles husførelse med andre end en ægtefælle, foreslås det, at boligtillægget skal beregnes forholdsmæssigt efter de pågældendes indtægter, før behovet for hjælp er opstået. Ejer de pågældende i fællesskab en fast ejendom, beregnes tillægget dog forholdsmæssigt efter de tinglyste andele. Forslaget medfører, at det bliver præciseret, at beregningen af boligtillægget for disse personer skal tage udgangspunkt i de faktiske forhold og ikke baseres på skønsmæssige vurderinger.

I de tilfælde, hvor boligudgiften skønnes at være for høj, og der kan fremskaffes en rimelig og billigere bolig, foreslås det, at det er udgifterne til denne bolig, der danner grundlag for beregning af boligtillæg.

I forsøgsmodellen er der efter ønske fra kommunal side indarbejdet en regel om udbetaling af boligtillægget med et månedligt beløb. Efter de gældende regler kan der først ydes hjælp til boligudgifter, når disse skal betales, hvilket kan være kvartalsvis eller halvårsvis.

Kontanthjælpsforsøget har vist, at der er administrative fordele forbundet med at yde hjælp til boligudgifter på månedsbasis, og at kontanthjælpsmodtagerne også har været tilfredse med selv at skulle administrere hjælpen til dette formål.

Det foreslås derfor, at boligudgiften skal beregnes for hver måned og udbetales sammen med grundydelsen.

§ 37, stk. 4

Forslaget svarer til den regel om børnetillæg, der er anvendt i forsøgskommunerne.

I forhold til de gældende regler i § 37 forhøjes hjælpen til børn fra et beløb, der svarer til faderens normalbidrag, til et beløb, der svarer til $\frac{3}{4}$ af normalbidraget og for det ældste barn det dobbelte af normalbidraget.

Reglen foreslås ændret i forhold til det tidligere fremsatte forslag på baggrund af de ændrede regler om ens bidrag for henholdsvis en fader og en moder, jfr. lov nr. 350 af 4. juni 1986 om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag.

Forslaget indebærer ligesom det tidligere forslag, at hjælpen til børnene bliver næsten fordoblet. Det forhøjede børnetillæg betyder, at enlige forsørgere – ud over bidrag fra den anden af forældrene, der fratrækkes i tillægget – nu også kan få dækket deres egen andel af udgifter til forsørgelsen af barnet.

Efter den gældende regel i bistanndslovens § 37, stk. 2, ydes der som tillæg til kontanthjælpens underholdsbeløb et beløb for hvert barn, svarende til det særlige børnetilskud. Hensigten med reglen er, at børnetillægget skal ydes til opfyldelsen af ansøgerens forsørgelsespligt, uanset om pågældende har barnet hos sig eller bidrager til dets underhold efter en privatretlig bidragsresolution.

I en afgørelse af 2. september 1985, der er uddybet under senere brevveksling med socialministeriet, har den sociale ankestyrelse underkendt antagelsen i hidtidig praksis om, at der skal udbetales børnetillæg, selv om underholdsbidraget er udlagt forskudsvis af det offentlige på det tidspunkt, da der ansøges om kontanthjælp. Ankestyrelsen gør gældende, at der i denne situation er tale om afvikling af gæld til det offentlige, som falder uden for bistanndslovens område, hvorfor spørgsmålet i stedet må løses efter de gældende regler, der i øvrigt findes om det pågældende gældsforhold.

Da dette – som nævnt – ikke har været tilsigtet, foreslås det, at det præciseres i loven, at en person, der ikke har barnet hos sig, men ved en bidragsresolution er forpligtet til at betale bidrag til dets underhold, har ret til børnetillæg, uanset om bidraget på tidspunktet for hjælpens udbetaling er udlagt forskudsvis af det offentlige. Med forslaget sikres det, at kontanthjælpsmodtageren ikke for så vidt angår underholdsbidraget får en forøget gældsbyrde i den periode, hvor der ydes kontanthjælp.

Hertil kommer, at ægtepar med forslaget for hvert enkelt barn får det samme beløb til opfyldelse af forsørgelsespligten som enlige.

Gennem den yderligere forhøjelse af børnetillægget for det første barn får familien hermed

dækket de større udgifter, der kan være forbundet med det første barn i forhold til de følgende. Da forhøjelsen omfatter det ældste barn i hjemmet, kan der til ægtefæller eller samlevende med såvel fællesbørn som særbørn kun ydes ét forhøjet børnetillæg.

§ 37, stk. 5

Efter de gældende regler skal den samlede hjælp holdes inden for såvel en individuel grænse som en generel grænse. Efter reglen om den individuelle grænse kan hjælpen ikke overstige ansøgerens hidtidige eller fremtidige levestandard. Efter reglen om den generelle grænse kan hjælpen som hovedregel højst ydes med et beløb, der svarer til dagpenge efter den højeste sats efter fradrag for skat. Det generelle maksimum kan undtagelsesvis overskrides, hvis forholdene er særlig vanskelige på grund af usædvanlig store forsørgerbyrder eller høje boligudgifter, men aldrig ud over den individuelle grænse.

Efter forsørgsreglerne er der alene fastsat individuelle grænser for den samlede hjælp. Efter disse regler kan hjælpen således ikke overstige det hidtidige levestandard. For ansøgere, der ikke hidtil har haft indtægter, er der fastsat en grænse, der tager udgangspunkt i mindstelønnen inden for normal-lønsområdet.

Det fremgår af rapporten om vurderingen af kontanthjælpsforsøget, at beregningen og vurderingen af det hidtidige levestandard – fortsat – giver mange administrative problemer. Forsøget har således bl.a. afdækket, at det hidtidige levestandard i de 14 forsøgskommuner beregnes på 5 forskellige måder. Ud fra retssikkerhedsmæssige hensyn er dette ikke tilfredsstillende.

Med forslaget søges anvendelsen af det hidtidige levestandard – de hidtidige indtægter – derfor begrænset og forenklet.

Efter forslaget kan den samlede hjælp ydes uden begrænsninger af hidtidige indtægter, forudsat at summen af grundbeløb, boligtillæg og børnetillæg ikke overstiger det beløb, der efter arbejdsløshedsforsikringsloven udbetales i højeste dagpenge. Hvis det udmålte behov er højere end dette niveau, og ansøgeren ikke hidtil har haft indtægter eller haft indtægter, der ligger under niveauet, udbetales altid et beløb svarende til dagpengenes højeste beløb. Overstiger grundbeløb og tillæggene dagpengenes højeste beløb, er det en forudsætning for, at der kan udbetales en højere hjælp, at ansøgerens hidtidige indtægter giver grundlag herfor. Hjælpen kan dog ikke overstige en grænse, der

svarer til 90 pct. af den hidtidige indtægt i den seneste kalendermåned. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger, hvor forslaget er nærmere omtalt.

Viser det sig undtagelsesvis, at indtægten i den seneste måned ikke kan anses for at være et rimeligt udtryk for ansøgerens indtjeningssevne, dvs. at der ikke er tale om et beløb, som pågældende typisk har haft til disposition til at leve for, kan den gennemsnitlige indtægt i de seneste 3 kalendermåneder i stedet anvendes som individuel grænse for den samlede hjælp.

§ 37, stk. 6

Efter den nuværende praksis kan der, som anført i pkt. 18 og 18 a i socialministeriets cirkulære af 20. december 1982 om kontanthjælp efter bistanndsloven, ydes kontanthjælp til personer, der aftjener værnepligt ved bistanndsarbejde i udviklingslandene, og i yderst begrænset omfang til personer, der afsoner en straf.

Det foreslås, at socialministeren i overensstemmelse med hidtidig praksis får bemyndigelse til at udstede regler herom. Bemyndigelsen foreslås dog udvidet til også at omfatte regler for udbetaling af hjælp til personer, der aftjener civil værnepligt, idet denne persongruppe ikke får militærløn, men modtager et vederlag under aftjeningen af værnepligten.

§ 37, stk. 7

De forskellige beløb for grundydelsen, der er nævnt i forslaget § 37, stk. 2, er på baggrund af forsøgsreglerne og den ramme, der er fastsat i den gældende lovs § 37, stk. 5, beregnet til at gælde pr. 1. januar 1987. Beløbene foreslås reguleret én gang årlig (pr. 1. juli) med en procent, der fastsættes på finansloven for det pågældende år.

§ 38

Et af bistanndslovens grundprincipper er, jfr. også den gældende lovs § 37, stk. 1, at ydelse af kontanthjælp er betinget af, at det ikke er muligt at dække behovet på anden måde. Kontanthjælpen er således subsidiær i forhold til andre indtægtsmuligheder.

Det følger heraf, at alle indtægter skal fratrækkes i den hjælp, der beregnes efter forslaget § 37.

Det har i praksis vist sig, at det ikke har været rimeligt at fastholde fradragsreglen uden undtagelse. Som følge heraf har der i forsøgsreglerne været indarbejdet de undtagelser fra fradragsreglen, som svarer til hidtidig praksis.

Det foreslås, at forsøgsmodellens fradragsregler indarbejdes i loven, der dog er udbygget med en regel om nedsættelse af indtægter med udgifter til arbejdsredskaber og -beklædning.

Ydes der hjælp med tilbagebetalingspligt, fordeles indtægtsfradraget under hensyn til tilbagebetalingsreglen i § 25, stk. 1, nr. 2, forholdsmæssigt på boligtillægget og den øvrige del af hjælpen (grundydelse plus børnetillæg).

I § 38, stk. 3, 2. pkt., foreslås det præciseret, at erstatning for varigt mén, indtægter, der hidrører herfra, og godtgørelse for ikke-økonomisk skade, ikke skal fradrages i kontanthjælpen. Bestemmelsen vedrører såvel erstatninger efter arbejdsskade-forsikringsloven som erstatningsansvarsloven og anden tilsvarende lovgivning. De øvrige ydelser – først og fremmest erstatning for erhvervsevnetab og forsørgertabserstatning – betragtes som en indtægt, der skal fratrækkes i kontanthjælpen. Dette gælder uanset, om der er tale om løbende ydelser eller indtægter fra en kapitaliseret erstatning.

Det præciseres i stk. 4, at alene underholdsbidrag efter lov om børns retsstilling og særligt børnetilskud fradrages i børnetillæggene, medens de øvrige ydelser efter børnetilskudsloven og loven om børnefamilieydelsen ikke fradrages. I modsætning til det tidligere fremsatte forslag foreslås det, at børns indtægter i øvrigt ikke fratrækkes i den beregnede hjælp.

§ 39

Efter forslag fra kontanthjælpsudvalget foreslås en række præciseringer og redaktionelle ændringer af de nuværende bestemmelser i §§ 38 og 39.

Det kan være rimeligt specielt i forbindelse med revalideringsforløb at lade en ansøger beholde en formue. Dette kan have en vis motiverende funktion, idet formuen på den måde kan anvendes til igangsætning eller etablering efter revalidering. Det foreslås derfor at lade ordet »mindre« udgå i § 39, stk. 1, 2. pkt.

Det foreslås, at der i et nyt stykke til § 39 tilvebringes en udtrykkelig hjemmel til at kunne se bort fra en formue hidrørende fra en erstatning, som udbetales som kompensation for varigt mén og godtgørelse for ikke-økonomisk skade. Bestemmelsen vedrører erstatninger efter såvel arbejdsskade-forsikringsloven som erstatningsansvarsloven og anden tilsvarende lovgivning.

§ 40

Forslaget til § 40 svarer til den gældende § 38, idet det dog er præciseret, at opregningen i pkt.

1-5 ikke er udtømmende, og at reglen i pkt. 1 udelukker kontanthjælp til personer, der har et rimeligt, åbent tilbud om arbejde. Endelig er reglen om enlige forsørgere med børnepasningsproblemer udvidet til at omfatte alle forsørgere.

§ 41

Med forslaget præciseres det, at det sociale udvalg har pligt til løbende at vurdere, om der er behov for at iværksætte særlige hjælpeforanstaltninger med henblik på at sætte ind over for kontanthjælpsmodtagere, der – som det bl.a. er fremhævet i socialforskningsinstitutets socialreformundersøgelse – har risiko for at blive »hængende« i systemet, hvis der ikke gøres en særlig indsats.

Forslaget indeholder herudover nogle redaktionelle ændringer, bl.a. som følge af forslaget om indførelse af faste takster for kontanthjælp.

§ 42

Hjælp efter § 42 er hidtil beregnet efter reglerne i § 37, dog er der herudover hjælp til de særlige udgifter, der er en følge af uddannelsen eller handicappet.

For at tilskynde personer til revalidering og samtidig bevare de forenkledte regler foreslås det, at hjælp efter § 42, altid beregnes således, at der ydes fuld grundydelse, boligtillæg og børnetillæg.

Revalideringshjælp vil således efter forslaget ikke blive nedsat som følge af maksimumsgrænsen i § 37, stk. 5, og unge under 23 år vil altid få den fulde grundydelse.

Revalidering, herunder enlige forsørgere med store forsørgerbyrder, der netop har behov for særlig støtte, vil herved være tilsikret en rimelig økonomisk hjælp til gennemførelse af revalideringen.

9-måneders reglen i § 37, stk. 2, 3. pkt., finder som hidtil ikke anvendelse og de særlige udgifter, der følger af uddannelsen eller handicappet, ydes ligeledes som hidtil udover grundydelse, boligtillæg og børnetillæg.

Bestemmelsen om, at hjælpen ved optræning eller oplæring på det almindelige arbejdsmarked kan ydes som løn eller løntilskud, der fastsættes uafhængigt af indtægten, svarer til gældende praksis, hvorefter der udbetales en lønlignende ydelse.

I bemyndigelsesreglen i stk. 4 præciseres, at også en del af den hjælp, der ydes til en uddannelsessøgendes familie, kan ydes som lån. Præciseringen sker efter en henstilling fra ombudsmanden.

Stk. 5-7 vedrører tilbagebetaling af den uddannelseshjælp efter § 42, der er ydet som lån.

Efter de gældende regler er der ikke mulighed for direkte inddrivelse af uddannelseslånene efter § 42. Det betyder, at kommuner i sager, hvor låntageren ikke vil indgå en aftale eller ikke overholder en indgået aftale, er nødsaget til enten at anlægge civilt søgsmål for at få en restance betalt eller at indbringe sagen direkte for fogedretten, hvis det er muligt. Det har givet anledning til en del administrativt besvær, hvorfor kommunerne har fremsat ønske om, at der tilvejebringes hjemmel til, at lån ydet efter § 42, stk. 1, kan inddrives efter reglerne om inddrivelse af personlige skatter på samme måde som tilbagebetalingspligtig kontanthjælp. En sådan ordning vil åbne mulighed for en mere forenklet administration og vil kunne spare kommunerne for diverse udgifter til advokatsalær, sagsomkostninger og lignende.

Endelig foreslås det nu indsat i lovtæksten, at tilbagebetalingskravet for uddannelseslån bortfalder, hvis hindringen for at betale vedvarer, indtil der er gået 5 år efter hindringens indtræden. Dette er i overensstemmelse med hidtidig praksis.

Gennem reglen i stk. 8 skabes der mulighed for, at der kan ydes hjælp til anskaffelse af værktøj og arbejdsmaskiner, hvis det skønnes rimeligt ud fra pågældendes økonomiske forhold.

Efter de gældende regler er det revaliderings- og pensionsnævnene, der træffer afgørelse om hjælp til selvstændig etablering, herunder om henstand og eftergivelse af et eventuelt lån.

Det foreslås, at kompetencen til at træffe afgørelse om henstand og eftergivelse af lån ydet efter bistandslovens § 42 til selvstændig etablering henlægges til det sociale udvalg.

Til nr. 4

Det foreslås at ophæve kapitel 10 om varig hjælp.

I bistandslovens § 43 beskrives de situationer, hvor der kan ydes varig hjælp til underhold. Efter ikrafttrædelsen af pensionsreformen den 1. januar 1984 og efter indførelse af 9-måneders reglen har bestemmelsen ikke mere nogen reel social betydning.

Det foreslås at ophæve bestemmelsen om varig hjælp som led i regeringens bestræbelser på regelforenkling. Den lille restgruppe, der måtte komme på tale efter § 43, kan herefter hjælpes efter de almindelige bestemmelser om kontanthjælp, der ydes med et nedsat beløb efter 9 måneders forløb.

Som konsekvens heraf foreslås bestemmelserne i §§ 44 og 45 ophævet som overflødige.

Til nr. 5

§ 46

Bestemmelsen svarer til den gældende lovs § 40, stk. 1.

Som følge af § 40, stk. 1's placering i lovens kapitel 9 vil ydelser efter denne bestemmelse efter skattelovgivningen bevirke forholdsmæssig reduktion af modtagerens personfradrag i lighed med løbende ydelser efter § 37. Af administrative grunde findes det uhensigtsmæssigt, at hjælp til dækning af enkeltudgifter skal have denne virkning. Det foreslås derfor, at bestemmelsen vedrørende hjælp til enkeltudgifter i stedet placeres i kapitel 11 som en hjælp, der ikke påvirker modtagerens personfradrag.

Tilsvarende betragtninger gør sig gældende for § 40, stk. 2, og § 46, stk. 2, der sigter på den samme målgruppe. Bestemmelserne bør anbringes i kapitel 11, således at ydelserne efter disse bestemmelser ikke påvirker forældrenes personfradrag.

§ 46 a

Forslaget svarer til den gældende lovs § 46, stk. 1. Bestemmelsen foreslås dog udvidet, således at der kan ydes hjælp til gravide under 23 år.

Hensigten med ændringen er at gøre det muligt for de unge, som modtager hjælp efter »unge-taksten«, at få hjælp til særlige udgifter til kost i anledning af graviditeten. Udgifter til anskaffelser m.v. i anledning af graviditeten og barnets fødsel kan for alle kvinder ydes efter § 46.

§ 46 b

1. punkt i forslaget svarer til den gældende lovs § 46, stk. 2. Herudover foreslås bestemmelsen udvidet således, at der tillige kan ydes hjælp til dækning af udgifter i forbindelse med samværsret med et eller flere børn.

Til stk. 2 bemærkes, at bistanndslovens § 1 hidtil har udelukket, at der kunne ydes hjælp til udgifter med henblik på at yde hjælp til en forældremyndighedsindehavers udgifter i forbindelse med at blive forenet med sit barn, som er bortført til udlandet af den anden af forældrene eller af en pårørende. På denne baggrund foreslås der indført hjemmel til, at der kan ydes hjælp til forældremyndighedsindehaverens rejseudgifter i forbindelse med kontakt til barnet i udlandet. Ydelse af hjælp er betinget af, at forældremyndighedsindehaveren ikke selv har midler til at afholde udgiften. Det er endvidere en betingelse, at socialforvaltningen i forvejen har indhentet den fornødne sagkyndige rådgivning om rejseprojektet i udenrigsministeriet,

således at der ikke ydes hjælp til helt urealistiske formål.

Udenrigsministeriet har oplyst, at der efter almindelig praksis er mulighed for – gennem de lokale repræsentationer – at udlægge rejseudgiften i forbindelse med hjemrejse.

Justitsministeriet har mulighed for at tilvejebringe legatmidler til hjælp til advokatbistand i udlandet i forbindelse med barne bortførelser.

Udenrigsministeriet har oplyst, at der pr. 1. januar 1986 er bortført i alt 48 børn, og udenrigsministeriet skønner, at udgiften til bistand til kontakt i udlandet normalt ikke vil beløbe sig til over omkring 200.000 kr. årlig.

§ 46 c

Forslaget svarer til den gældende lovs § 40, stk. 2. Bestemmelsen foreslås placeret i kapitel 11, således at ydelsen ikke påvirker forældrenes personfradrag. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til § 46, hvor de samme betragtninger gør sig gældende.

Til nr. 6

Det foreslås, at bestemmelsen formuleres under hensyn til de tilsvarende regler i pensionslovgivningen. Efter forslaget angives det, at det sociale udvalg kan træffe afgørelse om, på hvilken måde hjælpen skal komme den pågældende til gode. Der er herved ikke tilsigtet en materiel ændring.

Til nr. 7

Det foreslås at udvide kredsen af personer, der er omfattet af reglen om fuld statsrefusion, og at ændre bestemmelsen om hvorlænge en flygtning er omfattet af reglen. Det præciseres endvidere at den særlige flygtningerefusion omfatter lovens afsnit III-VII, med undtagelse af rådgivningscentre for børn og unge (§ 87).

Personkredsen

Ved aktstykke 236, tiltrådt af finansudvalget den 29. maj 1986, fik socialministeriet fra 1. juli 1986 bemyndigelse til at yde kommunerne 100 pct. refusion af udgifterne til ydelser efter bistanndsloven til personer, der har fået opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2. Det blev forudsat, at der fremsættes lovforslag i overensstemmelse hermed.

Bestemmelsen omfatter udlændinge, der befinder sig i en sådan situation, at væsentlige hensyn af humanitær karakter afgørende taler for, at de bør kunne forblive her i landet, selv om de ikke

anses for berettigede til egentlig flygtningestatus efter udlændingelovens § 7, stk. 1. Bestemmelsen blev indsat ved lov nr. 232 af 6. juni 1985 om ændring af udlændingeloven. Pr. 1. september 1986 havde ca. 350 personer fået opholdstilladelse efter § 9, stk. 2, nr. 2.

Kommunernes Landsforening har henstillet, at reglen om fuld refusion endvidere udstrækkes til personer, der får opholdstilladelse efter udlændingelovens regler om familiesammenføring, når det drejer sig om flygtningefamilier. Efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2-4, gives der efter ansøgning opholdstilladelse til

- en udlænding, som samlever på fælles bopæl i ægteskab eller i fast samlivsforhold af længere varighed med en i Danmark fastboende person,
- mindreårigt barn af en i Danmark fastboende person eller dennes ægtefælle, når barnet bor hos forældremyndighedens indehaver,
- forældre over 60 år til et dansk eller nordisk barn eller et barn med opholdstilladelse efter §§ 7-8.

Det sker i en del tilfælde, at sådanne personer ikke selv søger asyl, selv om de i mange tilfælde kunne få det. Herved bevarer de muligheden for at kunne rejse tilbage til hjemlandet, f.eks. for at besøge familie.

Disse personer har i reglen samme behov for at deltage i Dansk Flygtningehjælps integrationsprogram som de egentlige flygtninge, der får opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-8. Der er endvidere samme behov for at refundere kommunernes udgifter til disse personer.

Fra maj 1985 til september 1986 fik omkring 1.100 personer opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2-4, som følge af tilknytning til en flygtning.

Udgiften pr. person, der deltager i Dansk Flygtningehjælps integrationsprogram, udgør ca. 130.000 kr., beregnet ud fra en gennemsnitlig integrationsperiode på 18 måneder. Den besparelse, kommunerne opnår, forudsættes at indgå i drøftelserne om kompensation i forbindelse med ændring af refusionsperioden.

Refusionsperioden

Efter gældende regler får kommunerne fuld refusion af udgifter til en flygtning, så længe den pågældende ikke har klaret sig uden hjælp i en sammenhængende periode på 2 år. Herved skal

der dog ses bort fra hjælp, der ydes i en ganske kortvarig periode og hjælp til enkelte formål.

Dette foreslås ændret, således at der under alle omstændigheder ydes refusion i de første 5 år efter opholdstilladelsen. Da flygtninge som hovedregel gennemgår et integrationsprogram under Dansk Flygtningehjælp af omkring 1½ års varighed, indebærer dette at der i reglen ydes refusion i 3½ år efter at flygtningen er overgået til kommunen. Forslaget medfører forskydninger af udgifter fra staten til kommunerne. Spørgsmålet om kompensation herfor og om de kommunaløkonomiske konsekvenser drøftes mellem Kommunernes Landsforening, Amdradsforeningen og indenrigsministeriet. Ændringen giver visse administrative lettelser for kommunerne, da det herefter alene afhænger af datoen for opholdstilladelsen, om en flygtning er omfattet af refusionsordningen.

Til nr. 8

Ændringen er redaktionel.

Til § 2

Efter forsøgsreglerne skal hjælpen ved overgang til anvendelse af forsøgsmodellen gradvis tilpasses over en 3 måneders periode for såvel personer, der får mindre i hjælp, som personer, der får mere i hjælp.

Det fremgår af følgegruppens rapport vedrørende vurderingen af forsøget, at der er administrative vanskeligheder forbundet med den gradvise ændring af hjælpen.

Det foreslås derfor, at det sociale udvalg i stedet skal orientere de personer, der søger om hjælp efter 1. april 1987 om de nye beregningsregler, der træder i kraft den 1. juli 1987. Udvalget skal samtidig orientere om eventuelle konsekvenser for hjælpens størrelse.

Til § 4

Det foreslås i stk. 1, at socialforvaltningen får adgang til at aflyse tidligere tinglyste hæftelser. De pågældende har herefter mulighed for at kunne sælge en fast ejendom i fri handel, selv om pågældende ikke samtidig kan indfri en gammel gæld til det offentlige.

I forslaget stk. 2 præciseres, hvordan hjælpen skal beregnes til personer, der modtager kontanthjælp ved lovens ikrafttræden.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

1. § 2, 2. pkt., ophæves.

§ 2. Ret til bistand i form af vedvarende hjælp til forsørgelse er betinget af dansk indfødsret. En kvinde, der er eller senest har været gift med en dansk statsborger, ligestilles med danske statsborgere.

2. § 25, stk. 2, ophæves.

§ 25. Det sociale udvalg træffer beslutning om tilbagebetaling,

- 1) når en person har undladt at give oplysninger som krævet i § 18 eller i øvrigt mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov,
- 2) i det omfang der ydes kontanthjælp til dækning af terminsudgifterne vedrørende fast ejendom.

Stk. 2. Tilbagebetalingskravet efter stk. 1, nr. 2, sikres ved, at det sociale udvalg lader meddelelse herom tinglyse eller lader skadesløsbrev eller ejerpantebrev tinglyse som hæftelse på den faste ejendom med oprykkende prioritet efter foranstående hæftelser.

3. Kap. 9 affattes således:

»Kap. 9. Kontanthjælp til underhold m.v.

§ 37. Til en person, der på grund af ændringer i sine forhold er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller familiens underhold, ydes der efter dette kapitel kontanthjælp, der består af en grundydelse, et bolig-tillæg og et børnetillæg.

Stk. 2. Grundydelsen udgør 2.579 kr. månedlig for enlige og det dobbelte for ægtepar. For unge under 23 år, der ikke har forsørgelsespligt over for ægtefælle eller børn, udgør grundydelsen dog 1.222 kr. månedlig for hjemmeboende og 1.847 kr. månedlig for

udeboende, såfremt de ikke hidtil har haft indtægter, der overstiger disse grundydelse. Når der er ydet hjælp i en sammenhængende periode på 9 måneder, udgør grundydelsen efter 1. pkt. 2.193 kr. månedlig, medmindre det kan godtgøres, at pågældende i den nærmeste fremtid vil være i stand til at klare sig selv.

Stk. 3. Boligtillægget ydes til dækning af enten husleje efter fradrag af tilskud efter boliglovgivningen eller terminsydelser vedrørende fast ejendom. Boligtillægget skal endvidere dække vand, varme, gas, elektricitet, ydelser vedrørende boligindskudslån og lignende løbende udgifter, der har tilknytning til boligen. For personer, der har fælles husførelse med andre end en ægtefælle, beregnes boligtillægget forholdsmæssigt efter de pågældendes indtægter, før behovet for hjælp er opstået. Hvis de pågældende i fællesskab ejer en fast ejendom, beregnes tillægget dog forholdsmæssigt efter de tinglyste andele. Hvis boligudgiften efter en samlet bedømmelse af familiens størrelse og forhold i øvrigt skønnes at være for høj, og der kan fremskaffes en rimelig og billigere bolig, udgør udgifterne til denne grundlaget for boligtillægget. Der kan ikke ydes hjælp til den del af boligudgiften, der er påtaget med henblik på at få den dækket af kontanthjælp. De årlige udgifter omregnes til ét månedligt beløb, der ydes sammen med grundydelsen.

Stk. 4. Børnetillægget udgør et månedligt beløb svarende til $\frac{1}{3}$ af normalbidraget for hvert barn under 18 år. For det ældste barn i hjemmet forhøjes beløbet til det dobbelte af normalbidraget. Betaler ansøgeren underholdsbidrag til barnet, eller er bidraget på tidspunktet for hjælpens udbetaling udlagt forskudsvis af det offentlige, udgør børnetillægget samme beløb som det fastsatte bidrag,

dog højst normalbidraget. Hvis personer, der har fælles husførelse med andre end en ægtefælle, har fælles børn, fradrages et beløb i børnetillægget, svarende til normalbidraget, hvis kun den ene person modtager kontanthjælp.

Stk. 5. Den samlede hjælp kan højst udgøre 90 pct. af den hidtidige indtægt. Dette gælder dog ikke, hvis den samlede hjælp er mindre end eller svarer til det beløb, der udbetales som højeste dagpenge efter § 47 i lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v. med fradrag for skat af dette beløb. Hvis den samlede hjælp overstiger dagpengenes højeste beløb med fradrag af skat, og pågældendes hidtidige indtægter ligger under dette beløb, udbetales en hjælp svarende til dagpengenes højeste beløb efter fradrag af skat. Ved beregning af skatten lægges det til grund, at personen ikke har andre indtægter og ikke har andre fradrag end personfradrag. Ved hidtidig indtægt forstås indtægten i den seneste kalendermåned. Hvis dette beløb i det enkelte tilfælde ikke er et rimeligt udtryk for ansøgerens indtjenings-evne, anvendes i stedet den gennemsnitlige indtægt i de seneste 3 kalender måneder.

Stk. 6. Socialministeren kan fastsætte regler om hjælp til personer, der aftjener civil værnepligt eller værnepligt ved bistanndsarbejde i udviklingslandene, og personer, der afsoner en straf.

Stk. 7. De beløb, der er nævnt i stk. 2, reguleres én gang årlig med en procent, der fastsættes på finansloven for det pågældende år. Socialministeren bekendtgør størrelsen af de regulerede beløb.

§ 38. I den beregnede, samlede kontanthjælp, jfr. § 37, fradrages pågældendes og ægtefællens indtægter. Forinden nedsættes indtægterne dog med de nødvendige udgifter til arbejdsredskaber og -beklædning samt til transport i forbindelse med erhvervelse af indtægterne. Feriegodtgørelse efter ferielovgivningen skal fradrages i kontanthjælpen, når ferien holdes, og der kan kun foretages fradrag, svarende til kontanthjælpen for det antal dage, som feriegodtgørelsen er bestemt til at dække.

Stk. 2. Fradrag i hjælpen efter stk. 1, og begrænsning af hjælpen efter § 37, stk. 5, medfører en forholdsmæssig nedsættelse af

de beløb, der skal tilbagebetales efter § 25, stk. 1.

Stk. 3. Invaliditetsydelse og invaliditetsbeløb efter lov om social pension skal ikke fradrages. Det samme gælder erstatninger for varigt mén, indtægter, der hidrører herfra, og godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

Stk. 4. Ved beregningen af hjælpen ses der bort fra indtægter hos børnene. Indtægter fra bidrag til børnenes underhold efter lov om børns retsstilling og særlige børnetilskud efter børnetilskudsloven fradrages i børnetillægget efter § 37, stk. 4.

§ 39. Ydelse af hjælp forudsætter, at hverken den, der søger hjælpen, eller ægtefællen er i besiddelse af formue, hvoraf det økonomiske behov kan dækkes. Der skal dog ses bort fra formue, der er nødvendig for bevarelse eller opnåelse af en nødvendig boligstandard, eller som bør bevares af hensyn til pågældendes og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

Stk. 2. Der skal endvidere ses bort fra erstatning, som udbetales som kompensation for varigt mén og godtgørelse for ikke-økonomisk skade.

§ 40. Ydelse af hjælp forudsætter, at såvel den, der søger hjælpen, som ægtefællen har udnyttet sine arbejdsmuligheder. Dette kan f.eks. anses for godtgjort,

- 1) når den pågældende ikke har et rimeligt tilbud om arbejde, eller det er attesteret af arbejdsformidlingen, at der ikke kan anvises pågældende arbejde,
- 2) når det er attesteret af en læge, at pågældende er uarbejdsdygtig på grund af sygdom, eller at en fortsættelse af det hidtidige arbejde vil medføre risiko for forringelse af pågældendes helbred,
- 3) når pågældende ikke kan påtage sig indtægtsgivende arbejde af hensyn til en uddannelse eller omskoling, der er begyndt eller fortsat efter tilskyndelse fra det sociale udvalg, jfr. § 42,
- 4) når en forsørger ikke kan påtage sig indtægtsgivende arbejde på grund af pasning af børn, og det sociale udvalg ikke kan anvise anden pasningsmulighed, eller
- 5) når den ene ægtefælle er afskåret fra indtægtsgivende arbejde af en af de årsager, der er nævnt under nr. 1-3, og den anden

ægtefælle i længere tid ikke har haft sådant arbejde, navnlig af hensyn til børnenes pasning.

Stk. 2. Der kan ikke ydes hjælp til personer, som er under uddannelse. Socialministeren fastsætter nærmere regler for, i hvilke særlige tilfælde der kan ydes hjælp uanset bestemmelsen i 1. pkt.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., er ikke til hinder for, at der ydes hjælp til en person, hvis ægtefælle er under uddannelse.

§ 41. Det sociale udvalg skal, når der ydes hjælp efter § 37, vurdere, om der er grund til at iværksætte særlige hjælpeforanstaltninger med henblik på, at modtageren igen bliver i stand til at klare sig selv.

Stk. 2. Det sociale udvalg skal i øvrigt senest 3 måneder efter hjælpens påbegyndelse tage den pågældendes og familiens forhold op til bedømmelse af, om der er grundlag for at yde andre former for bistand end løbende økonomisk hjælp, herunder rådgivning om afvikling eller nedbringelse af faste udgifter, som pågældende ikke kan forventes at blive i stand til at afholde fremtidig.

Stk. 3. Hvis hjælpen er begrundet i sygebehandling eller erhvervsmæssige foranstaltninger, er det en betingelse, at lægens eller de sociale myndigheders anvisninger følges.

§ 42. Når det må anses for påkrævet af hensyn til en persons mulighed for fremtidig at klare sig selv og sørge for sin familie, kan der ydes pågældende hjælp til uddannelse og erhvervsmæssig optræning eller omskoling i det omfang, der ikke kan ydes tilskud hertil af Statens Uddannelsesstøtte eller efter andre regler uden for den sociale lovgivning.

Stk. 2. Når der er truffet beslutning efter stk. 1, beregnes hjælpen efter reglerne i § 37, dog udgør grundydelsen til unge under 23 år altid 2.579 kr. månedlig. Bestemmelserne i § 37, stk. 2, 3. pkt., og stk. 5, finder ikke anvendelse. Ud over grundydelse, boligtillæg og børnetillæg kan der ydes hjælp til de særlige udgifter, der er en følge af uddannelsen eller handicapet.

Stk. 3. Ved optræning eller oplæring på det almindelige arbejdsmarked kan hjælpen ydes som løn eller løntilskud, der fastsættes uanset stk. 2.

Stk. 4. Socialministeren fastsætter regler for, hvornår hjælpen til den uddannelsessøgende og dennes familie ydes som lån.

Stk. 5. Lån ydet efter stk. 4 tilbagebetales ved en tilbagebetalingsordning, der fastsættes af det sociale udvalg efter forhandling med låntageren. Lånet, der er rentefrit, skal normalt være afdraget over en tiårig periode. De enkelte afdrag fastsættes således, at pågældende kan udrede disse uden at komme til at mangle, hvad der må anses for nødvendigt til eget eller familiens underhold.

Stk. 6. Inddrivelse af forfaldne, ikke betalte afdrag sker efter reglerne for inddrivelse af personlige skatter.

Stk. 7. Hvis låntageren i en periode på 5 år ikke har haft økonomisk mulighed for at tilbagebetale på lånet, bortfalder den resterende del af tilbagebetalingskravet.

Stk. 8. Hvis det skønnes rimeligt ud fra den pågældendes økonomiske forhold, kan der ydes hjælp til anskaffelse af værktøj og arbejdsmaskiner, når det er af afgørende betydning for en person med nedsat erhvervs-evne.

Stk. 9. Der kan ydes hjælp til iværksættelse af selvstændig virksomhed, herunder anskaffelse af et motorkøretøj, der indgår som et sædvanligt led i den pågældende virksomhed. Hjælpen kan ydes som lån, når det findes rimeligt under hensyn til pågældendes fremtidige erhvervsmuligheder.

Stk. 10. Afgørelse om hjælp efter stk. 9 træffes af revaliderings- og pensionsnævnet efter indstilling fra det sociale udvalg. Afgørelse om henstand med tilbagebetaling eller eftergivelse af lån ydet efter stk. 9 træffes af det sociale udvalg.«

Kap. 9. Forbigående hjælp

§ 37. Når en person på grund af sygdom, svangerskab og fødsel, svigtende arbejdsmuligheder, ophør af samlivet med ægtefællen, aftjening af værnepligt eller andre ændringer i sine forhold i en begrænset tid er afskåret fra at skaffe det fornødne til sit eget eller familiens underhold, og udgifterne hertil ikke dækkes gennem dagpenge eller pensionsydelse, ydes der at det offentlige en sådan hjælp, at det modvirkes, at pågældendes og familiens hidtidige levevilkår i væsentlig grad forringes. Har pågældende ikke hidtil haft indtægter, ydes der en hjælp, som er afpasset efter de forventede fremtidige levevilkår. Ved

Bilag til f.t.l. vedr. bistanndsloven

bedømmelsen heraf tages der for unge ved udøvelsen af det individuelle skøn således udgangspunkt i, at levevilkårene vil være på samme niveau som ved tildeling af tilskud fra Statens Uddannelsesstøtte, idet der for udeboende tages hensyn til, at hjælpen skal kunne dække rimelige boligudgifter.

Stk. 2. Som hjælp til underhold kan i almindelighed højst udbetales et månedligt beløb på 2.071 kr. til enlige og på 3.805 kr. til ægtepar. Hertil kommer et tillæg for hvert barn svarende til det særlige børnetilskud efter § 4, stk. 3, i lov om børnetilskud og andre familieydelser. Ved hjælpens udmåling må der i øvrigt dels tages hensyn til sådanne faste udgifter, som i betragtning af de hidtidige levevilkår skønnes rimelige, dels lægges vægt på de fremtidige levevilkår, der kan blive en følge af den ændring, der er sket i pågældendes eller familiens situation. Den samlede hjælp kan ikke overstige det beløb, som udbetales personer, der får dagpenge efter højeste sats og ikke har andre indtægter. Hjælpen kan sammen med eventuelle indtægter ikke udgøre mindre end det beløb, der er angivet i §43, stk. 1, 1.pkt., såfremt såvel de hidtidige levevilkår som summen af underholdsbeløbet i 1. pkt. og de rimelige faste udgifter ligger over eller svarer til dette beløb.

Stk. 3. Til personer, hvis forhold er særlig vanskelige på grund af usædvanlig store forsørgerbyrder eller høje boligudgifter, kan der undtagelsesvis ydes hjælp ud over det i stk. 2 angivne dagpengebeløb.

Stk. 4. Når der er ydet hjælp i en sammenhængende periode på 9 måneder, kan den samlede hjælp ikke overstige det beløb, der kan udbetales personer, som får hjælp efter § 43. Dette gælder dog ikke, når det kan godtgøres, at den pågældende i den nærmeste fremtid vil være i stand til at klare sig selv.

Stk. 5. De beløb, der er nævnt i stk. 2, 1. pkt., forhøjes 1. april 1983, 1. oktober 1983, 1. april 1984 og 1. oktober 1984 med 41 kr. for enlige og 76 kr. for ægtepar. Beløbene forhøjes endvidere 1. april 1985, 1. oktober 1985, 1. april 1986 og 1. oktober 1986 med 21 kr. for enlige og med 38 kr. for ægtepar.

§ 38. Ydelse af hjælp forudsætter, at såvel den, der søger hjælpen, som ægtefællen i tilstrækkelig grad har udnyttet sine arbejdsmuligheder. Dette kan anses godtgjort,

- 1) når det er attesteret af arbejdsformidlingen, at der ikke kan anvises pågældende arbejde,
- 2) når det er attesteret af en læge, at pågældende er uarbejdsdygtig på grund af sygdom,

eller at en fortsættelse af det hidtidige arbejde vil medføre risiko for forringelse af pågældendes helbred,

- 3) når pågældende ikke kan påtage sig indtægtsgivende arbejde af hensyn til en uddannelse eller omskoling, der er begyndt eller fortsat efter tilskyndelse fra det sociale udvalg, jfr. § 42,
- 4) når en enlig forsørger ikke kan påtage sig indtægtsgivende arbejde på grund af pasning af børn, og det sociale udvalg ikke kan anvise anden pasningsmulighed,
- 5) når den ene ægtefælle er afskåret fra indtægtsgivende arbejde af en af de årsager, der er nævnt under nr. 1-3, og den anden ægtefælle i længere tid ikke har haft sådant arbejde, navnlig af hensyn til børnenes pasning.

Stk. 2. Der kan ikke ydes hjælp til personer, som er under uddannelse. Socialministeren fastsætter nærmere regler for, i hvilke særlige tilfælde der kan ydes hjælp uanset bestemmelsen i 1. pkt.

Stk. 3. Reglerne i stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., er ikke til hinder for, at der ydes hjælp til en person, hvis ægtefælle er under uddannelse.

§ 39. Ydelse af hjælp forudsætter, at hverken den, der søger hjælpen, eller ægtefællen er i besiddelse af formue, hvoraf det økonomiske behov kan dækkes. Der kan dog undtagelsesvis ses bort fra besiddelsen af en mindre formue, som bør bevares af hensyn til boligmæssige forhold eller pågældendes og familiens erhvervs- eller uddannelsesmuligheder.

§ 40. Under de forhold, der er nævnt i § 37, kan der særskilt eller i forbindelse med underholdshjælp ydes hjælp til dækning af rimeligt begrundede enkeltudgifter, såfremt pågældendes egen afholdelse af disse udgifter i afgørende grad ville vanskeliggøre pågældendes og familiens økonomiske muligheder for fremtidig at klare sig selv.

Stk. 2. Under forbigående vanskeligheder kan der til en familie med ét eller flere børn under 18 år ydes hjælp til foranstaltninger, der bevirker, at børnenes anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at deres hjemgivelse kan fremskyndes, såfremt familien ikke selv har midler til at afholde udgifterne herved.

§ 41. Hjælp efter § 37 kan i de første 3 måneder ydes med et beløb, der inden for grænserne i nævnte bestemmelse fastsættes på grundlag af en kortfattet gennemgang af ansøgerens faste udgifter. Senest 3 måneder efter hjælpens påbegyndelse skal pågælden-

des families forhold imidlertid optages til bedømmelse af, om der er grundlag for at yde andre former for bistand end løbende økonomisk hjælp, herunder rådgivning om afvikling eller nedbringelse af faste udgifter, som pågældende ikke kan forventes at blive i stand til at afholde fremtidig.

Stk. 2. I øvrigt kan hjælpen fortsætte, så længe det må anses godtgjort, at pågældende på denne måde kan forventes at blive i stand til selv at klare sit og familiens underhold. Hvis hjælpen er begrundet i sygebehandling eller erhvervsmæssige foranstaltninger, er det en betingelse, at lægens eller de sociale myndigheders anvisninger følges.

§ 42. Når det må anses for påkrævet af hensyn til en persons mulighed for fremtidig at klare sig selv og sørge for sin familie, kan der ydes pågældende hjælp til uddannelse og erhvervsmæssig optræning eller omskoling i det omfang, der ikke kan ydes tilskud hertil af Statens Uddannelsesstøtte eller efter andre regler uden for den sociale lovgivning. Socialministeren fastsætter retningslinjer for, hvornår hjælpen ydes som lån.

Stk. 2. Når det er af afgørende betydning for en person med nedsat erhvervsevne, kan der ydes hjælp til anskaffelse af værktøj og arbejdsmaskiner. Endvidere kan der ydes hjælp til iværksættelse af selvstændig virksomhed, herunder anskaffelse af et motor-køretøj, der indgår som en sædvanligt led i den pågældende virksomhed. Hjælpen kan ydes som lån, når det findes rimeligt under hensyn til pågældendes fremtidige erhvervs-muligheder.

Stk. 3. Afgørelse om hjælp efter stk. 2, 2. pkt., træffes af revaliderings- og pensions-nævnet efter indstilling fra det sociale udvalg.

4. Kapitel 10 ophæves.

Kapitel 10. Varig hjælp

§ 43. Til personer, som vedvarende har behov for hjælp til deres eget og familiens underhold, der ikke kan dækkes gennem ydelser efter den sociale pensionslovgivning, kan der ydes et månedeligt beløb på 3.044 kr. for enlige og 4.580 kr. for ægtepar. Hertil kommer et tillæg for hvert barn svarende til særligt børnetilskud efter § 4, stk. 3, i lov om børnetilskud og andre familieydelser. Hjælpen kan sammen med eventuelle indtægter ikke udgøre mindre, end det angivne beløb, såfremt pågældende hidtil har haft rådighed over mindst tilsvarende beløb.

Stk. 2. Hvis en person der får varig hjælp, har rimeligt begrundede enkeltudgifter, der ikke kan afholdes inden for den grænse, der er angivet i stk. 1, kan det sociale udvalg bevilge yderligere hjælp hertil.

Stk. 3. Hvis det sociale udvalg undtagelsesvis skønner, at der bør ydes en løbende hjælp til underhold, der overstiger den grænse, der er angivet i stk. 1, forelægger udvalget indstilling herom til godkendelse i revaliderings- og pensionsnævnet. Dog kan det sociale udvalg uden nævnets godkendelse forhøje hjælpen efter stk. 1 til dækning af boligudgifter, der ikke kan afholdes efter stk. 1, såfremt en billigere bolig ikke kan skaffes. Den forhøjede hjælp til dækning af boligudgifter skal dække den del af udgifterne, der overstiger 25 pct. af hjælpen efter stk. 1, 1. pkt.

Stk. 4. De beløb, der er nævnt i stk. 1, 1. pkt., forhøjes 1. april 1983, 1. oktober 1983, 1. april 1984 og 1. oktober 1984 med 61 kr. for enlige og med 92 kr. for ægtepar. Beløbene forhøjes endvidere 1. april 1985, 1. oktober 1985, 1. april 1986 og 1. oktober 1986 med 30 kr. for enlige og med 46 kr. for ægtepar.

§ 44. Det er en forudsætning for hjælp efter § 43, at såvel den, der søger hjælp, som ægtefællen kan dokumentere, at der ikke kan anvises arbejde, som de pågældende under hensyn til helbredsmæssige eller øvrige forhold kan påtage sig. Hvis det skønnes, at ægtefællen efter en uddannelse kan yde væsentlige bidrag til familiens underhold, kan der ydes hjælp hertil efter reglerne i kap. 9.

Stk. 2. Reglerne i § 38, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

§ 45. Ved bedømmelsen af, om der kan ydes hjælp efter § 43, kan der kun ses bort fra besiddelsen af en mindre formue, hvis denne ønskes bevaret til bestemt angivne formål, der under hensyn til pågældendes forhold skønnes rimelige.

5. § 46 ophæves og i stedet indsættes:

»§ 46. Til en person, der kommer ud for ændringer i sine forhold, kan der særskilt eller i forbindelse med udbetalingen af kon-tanthjælpen ydes hjælp til dækning af rimeligt begrundede enkeltudgifter, såfremt pågældendes egen afholdelse af disse udgifter i afgørende grad ville vanskeliggøre pågældendes og familiens økonomiske muligheder for fremtidig at klare sig selv.

§ 46 a. Der kan ydes hjælp til dækning af udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, såfremt pågældende ikke selv har midler til at afholde udgifterne. Der kan under samme betingelser ydes hjælp til dækning af udgifter til særlig kost til gravide kvinder under 23 år.

§ 46 b. Der kan ydes hjælp til afholdelse af udgifter, der står i direkte sammenhæng med henstillinger eller pålæg, der meddeles af offentlige myndigheder med hensyn til et barns pleje eller behandling, opdragelse, uddannelse eller arbejde, når forsørgeren ikke selv har midler dertil. Der kan under samme betingelse ydes hjælp til dækning af udgifter til at opretholde en samværsret med ét eller flere børn under 18 år.

Stk. 2. Der kan ydes hjælp til afholdelse af rejseudgifter med henblik på kontakt til børn, der af den ene af forældrene eller af pårørende er ført til udlandet uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver. Det er herved en forudsætning, at det sociale udvalg har forelagt sagen for udenrigsministeriet, og at indehaveren af forældremyndigheden ikke selv har midler til at afholde udgiften.

§ 46 c. Under forbigående vanskeligheder kan der til en familie med ét eller flere børn under 18 år ydes hjælp til foranstaltninger, der bevirker, at børnenes anbringelse uden for hjemmet kan undgås, eller at deres hjemgivelse kan fremskyndes, såfremt familien ikke selv har midler til at afholde udgifterne herved.«

§ 46. Hvis en person har udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter lovgivningen om offentlig sygesikring eller social ulykkesforsikring, kan der ydes hjælp hertil, såfremt pågældende ikke selv har midler til at afholde udgiften.

Stk. 2. Der kan ydes hjælp til afholdelse af udgifter, der står i direkte sammenhæng med henstillinger eller pålæg, der meddeles af offentlig myndigheder med hensyn til et barns pleje eller behandling, opdragelse, uddannelse eller arbejde, når forsørgeren ikke selv har midler dertil.

6. I § 49 ændres »at yde hjælpen som naturalhjælp.« til: », på hvilken måde hjælpen skal udbetales.«.

§ 49. Hvis en person, der søger hjælp efter bestemmelserne i dette afsnit, ikke skønnes i stand til ved bistand fra den kommunale rådgivning at administrere kontantbeløb, kan det sociale udvalg undtagelsesvis beslutte at yde hjælpen som naturalhjælp.

7. § 134, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Staten afholder udgifter efter afsnit III-VII, med undtagelse af § 87, til en udlænding, der har fået opholdstilladelse efter

- 1) udlændingelovens §§ 7-8,
- 2) udlændingelovens § 9, stk. 2, nr. 2, eller
- 3) udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 2-4, som følge af tilknytning til en i Danmark fastboende person, når denne person selv er kommet til landet efter de bestemmelser, der er nævnt i nr. 1 og 2, eller når tilknytningen kan føres tilbage til en sådan person.

Dette gælder i 5 år efter datoen for opholdstilladelsen.«

§ 134. Staten afholder udgifterne vedrørende de institutioner m.v., der forbliver under staten efter lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforborg m.v.

Stk. 2. Staten afholder udgifterne efter § 5 til forsørgelse i udlandet.

Stk. 3. Staten afholder udgifterne ved forsørgelsen af personer, der har opnået opholdstilladelse efter bestemmelserne i udlændingelovens §§ 7-8. Dette gælder dog ikke, når den pågældende har klaret sig uden hjælp i en sammenhængende periode på 2 år.

8. I § 138 a udgår: »forbigående«.

§ 138 a. Socialministeren kan efter indstilling fra kommunalbestyrelsen tillade, at det sociale udvalg i en forsøgsperiode yder forbigående hjælp efter regler, der fraviger bestemmelserne i § 37, såfremt reglerne er godkendt af socialministeren.